

V L A S T

INFORMAČNÍ ZPRAVODA
Ročník I. Říjen 1973 Číslo 1

O 28. říjnu a masarykismu.

Toto výročí, nerozlučně spjaté s Masarykovým jménem, bývá obvykle příležitostí k mávání červenomodrobílými praporky, k pronášení vlasteneckých frází a k opakování přísah věrnosti Masarykovým ideálům a odkazu. Stalo se to pro tento den o to víc charakteristické, jak čas zamlžuje jeho skutečné myšlenky, založené na kritickém zkoumání skutečnosti a politickou praxí, která s nimi tvořila vždy nedělitelnou jednotu (na rozdíl od mnoha jiných myslitelů, kteří nejednali a na rozdíl od mnoha praktiků, kteří jednají bez tohoto předpokladu). Jak skutečnou podstatu masarykismu nahrazuje mýtus. Jak zažloutlé listy jeho spisu mizí z našich knihoven; ani v roce 1968 se nestačilo vydat víc než jen zlomky jeho díla.

Bohužel. Protože právě Masaryk to byl, který u nás razil dnes tak potřebnou zásadu, že politika je vědou a který politiku zařadil jako poslední stupeň své soustavy věd a podřídil ji řadu vědních oborů, sociologii, historii, psychologii, ekonomii atd. Z nich musí - podle Masaryka - politická úvaha vycházet a ne ze sklenice piva nebo z velké huby. Masaryk tak postavil politiku proti "politice" a stal se tak vášnivým odpůrcem romantického radikalismu.

Jak je tedy možné, že se v době světové války ocitl v čele programu zdánlivě tak romantického a revolučně radikálního? Vlajkosláva 28. října zabírá často vidět Masaryka před válkou, jako politika, vycházejícího v tehdejší době z koncepce rakouského soustátí. "Pokládám ideu státu rakouského... posud za bezpečné vodítko, je litovati, že

Palacký ...sám do jisté míry své idee se vzdával, doporučuje více program slovanský - národní a tím, nechtě, posílil politické fantasty", píše v "České otázce" na konci století a povzdychuje si, že je z různých stran "radikálních neokc", podezříván z rakušáctví. Teprve v situaci, kdy se mezinárodní okolnosti změnily, kdy se objevila možnost a nutnost revoluce, změnil - a to teprve po důkladném zkoumání všech okolností - svou koncepci a odešel do exilu. Dodejme - sám -, obklopen jen několika neznámými lidmi, zatímco bývalí radikálové a buřici zůstali doma u kamen, hluší k jeho výzvám, aby ho následovali.

Když doba zrála k revoluci, byl revolucionářem. Když pro to nebyly předpoklady, nefantazíroval o tom, jak smést Rakousko. Ale také neskládal ruce v klín, nýbrž hledal cesty, kterými by v dané situaci pokročil k cíli, který si dal. "Rozumí se samo sebou, že strany politické za svůj konečný cíl prohlašovali musístátní samostatnost. Avšak o to běží (-a to se mi zdá v tom citátu důležité) aby hlasatelé vědomí si byli prostředků, vedoucích k cíli a aby (a to snad ještě víc) hlásající tento cíl, nepřestávali na hlásání, nýbrž neúmorně kde kdo v oboru svém pracovali o své a jiných vzdělanosti."

Tuto práci neviděl ve velkých slovech, ale v každodenní drobné aktivitě. (Ostatně - když se v prosinci 1919 vrátil do Prahy, kde se vše topilo v praporecích, jásotu a velkých slovech, proslovil před Národním shromážděním svou první řeč, kterou stojí za to si přečíst. Není to slavnostní projev, ale vypočítávání úkolů, které nový stát čekají.) A rozhodně byl proti vyčkávání. "Je hotovým neštěstím, že si zvykáme očekávat tolik od vlády, samočinnosti se vzdávající". Také proti "fňukání" (ten výraz je od něho) byl; "Nepřestali jsme mít zálibu ve falešném mučednictví - kde kdo ukazuje své malé rány a žádá obdiv... Naši lži-radikálové dokonce i v cizině svému politickému odpůrci imponovali chtějí svými obnaženými boulemi a jízvičkami, jak žebráci na pou-

tích." Ještě jeden sklon přisuzoval české politice a kritizoval ho - intrikánství "Intrikánství - toto otravuje všechn náš pospolitý život - protože nedovedou být lvové, stávají se liškami, protože nedovedou být hrdinové, stávají se lokajové a pomáhají si lokajským chytráctvím."

Teď jsem se jmenováním toho, proti čemu byl, dostal téměř na konec vyměřených řádku a zjišťuji, že se v nich - ve slovech určených 28.X. a Masarykovi - ani jednou nevyskytuje slovo demokracie, humanita ani další podobné, jak se to obvykle při takovéto příležitosti sluší a patří. Nejsou ani v citátu, kterým chci tyto řádky uzavřít, totiž: "Kdyby lidé, t.zv. hodní a dobří, nebyli vlastně lenoši, zlých by už nebylo." Ale snad jsem k zamyšlení o tom co dělat pro věc demokracie a humanismu, pro nás zde i pro nás doma a jak to dělat masarykovsky, řekl přece jen několik, sice nevelkých, nezvučných, neslavnostních slov. Slova, kterým se sice netleská, ale která jsou snad tím víc potřebnější a užitečnější.

Přemysl Janýr

S P O L K O V Ě Z P R Á V Y .

Po dlouhém hledání se nám podařilo najít přístřeší pro náš "Český klub".

Scházíme se nyní pravidelně dle níže uvedeného plánu vždy ve středu v kavárně manželů Smadišových "SÜDTURM" 1c5o Wien, Ristergasse 5. (Stanice el.dr. 6;18;62;65;WLB, Schnellbahn, Autobus 14 a WLB - Matzleinsdorfer Platz).

Středy v klubu jsou rozděleny takto:

1. středa v měsíci - beseda na určité téma a zábava
2. -,-,- -,-,- - výbor organizace "VLAST"
3. -,-,- -,-,- - redakční rada "IZ"
4. -,-,- -,-,- - beseda na určité téma a zábava

V klubu jsou k dispozici české noviny a knihy, jakožto některé odborné časopisy rakouské, které si bude možno ihned přecíst, ev. vypůjčit.

Téma besed bude voleno z různých úseku současného dění a to na přání členů. Těšíme se i na Vaše přání či návrh.

Členem klubu se může stát každý, kdo bude doporučen některým ze stávajících členů a zaplatí roční klubový příspěvek 6S 50,- (rodinné členství).

Klub bude vydávat měsíčně "INFORMAČNÍ ZPRAVODAJ", který bude členy informovat o činnosti jednotlivých sekcí KLUBU. Členům klubu bude pravidelně zdarma zasílán.

P ř e c e t l i j s m e p r o V á s .

České Slovo- Mnichov.

Memorandum střeđoevropských exulantů. Československý poradní sbor v západní Evropě vypracoval společně s exilovou vládou Polska, s Maďarskou radou pro mezinárodní vztahy Evropského kongresu a s národně demokratickým výborem svobodné Albánie společně Memorandum k připravované Konferenci o evropské bezpečnosti v Helsinkách.

Memorandum bylo doručeno členům Evropské rady ve Štrasburku a to prostřednictvím polské exilové vlády v Londýně. Z jeho obsahu vyjímáme:

A) respektování lidských práv, zakotvených v Chartě OSN, stejně jako práv na sebeurčení národu ve střední a východní Evropě, jež jsou pod sovětskou nadvládou,

B) ukončení sovětské vojenské okupace střední a východní Evropy, a to především zrušení důsledků násilných aktu proti Maďarsku v roce 1956 a v Československu v roce 1968,

C) vybudování státního systému, který by dovolil svobodnou volbu v mezinárodních vztazích na základě nezávislosti a sebeurčení národů ve střední a východní Evropě.

Národní výkonný výbor britské labouristické strany připravil podzimní výroční konferenci v Blackpoolu, zahraničně-politický dokument, v němž doporučuje širší výměnu lidí a myšlenek mezi východem a západem a zdůrazňuje, že násilná vojenská intervence v Československu z roku 1968 není slučitelná s prohlášeným zájmem organizace Varšavského paktu o evropské bezpečnosti.

Československý týdeník

Tlak budí protitlak. Americký senát jednomyslně odsoudil způsob, jakým sovětská vláda zachází se svými občany, kteří vystupují jako obránci lidských práv, jež tato vláda potlačuje.

Na třídní návštěvu Prahy přiletěla starostka města Luxemburg paní C. Fleschová.

24. září oslavilo Československo a UNESCO sté výročí narozenin Maxe Švabinského.

Před dvěma lety vyšel v Luzernu v nakladatelství C.J. Bucher německý překlad knihy Ludvíka Vaculíka - Morčata. Letos vydal Third Press v New Yorku překlad anglicky.

Hlad po dobré knize roste. Demokratický manifest od Ferdinanda Peroutky. Vyznání víry v demokracii, svobodu a právo na národní sebeurčení. Mužný boj s ideologií komunismu, jehož slabiny jsou zde odhalovány nejpopovolanějším mistrem péra. Kniha skutečně hodnotná v duchu tradice českého humanizmu.

A `de se ! (T.G.Masaryk)

Rozčilení není program ! (T.G.M.)

Z dějin československé menšiny ve Vídni .

Vydavatelé našeho nového krajanského listu ve Vídni se domnívají, že bude velmi prospěšné, jestliže se novokrajanům zopakují některé skutečnosti z historie zdejší československé menšiny.

Má se tak díti ve stálé rubrice a čitatel by měl z této načerpat nejen zajímavou informaci, ale i víru, že podobně svým předkům i on úspěšně zvládne všechny společenské i existenční problémy své vídeňské přítomnosti.

V rubrice se však i skrývá tajná naděje. Bylo by velmi krásné i národně záslužné, kdyby se jí podařilo pochnout zájem k vytvoření kroužku lidí, kteří by si vzali za úkol hledat a shromažďovat doklady krajanské činnosti v minulosti a přítomnosti. Je smutno si uvědomit, že se po roce 1945 již nenašlo v krajanské větvi dostatek tvořivých sil, které by zpracovaly velmi pohnuté poválečné dějiny naší národní menšiny.

N o v o k r a j a n s t v u s e t u n a s -
k y t u j e z á s l u ž n á a t ě m ě ř
h i s t o r i c k á p ř í l e ž i t o s t !

Historii naší vídeňské československé menšiny můžeme rozdělit na tři různá období dle toho, jak se vyvíjela a doplňovala, ve veřejném životě uplatňovala a ze kterých prvků pozůstávala. Dle toho si jí zvykne zařazovat do epochy feudálně-patricijské, trvající od nejstarších dob až do konce 16. století, do epochy obchodu, řemesel, vědy a umění od 17. až do 18. století, na epochu práce od 18. století počínajíc až do doby převrátové a konečně na epochu po rozpadu rakousko-uherské monarchie a vzniku Československé republiky.

1. Epoque feudálně - patricijská (do 16. století).

Již koncem 13. století, za vlády krále Přemysla Otakara, nacházíme ve Vídni množství feudální šlechty a bohatých patricijů, vysokých dvorních úředníků a urozených hodnostářů, kteří zde žijí buď trvale a nebo po delší dobu. Pomyslíme-li si, že tehdejší šlechta mívala ve svých službách množství dvořanů a sloužících z Čech a Moravy sem vzatých, vidíme, že zde žilo již v těchto dobách velké množství našich lidí.

Mnoho českých krajanů viděla Česká vídeňská menšina v roce 1529 v dobách tureckého obležení, když i české voje spěchaly Vídni na pomoc proti ukrutnému Turkovi. Do tisíců čítaly české šiky a asi 150 předních českých šlechticů stálo jim v čele. Že i z těchto bojovníků zůstali mnozí ve Vídni jest podle souvěkých pramenů dokázatelné.

Značné bylo procento našich studentů na zdejší univerzitě. Stran tehdejšího studentstva je nutno upozornit na to, že šlo o muže dospělé, často i ženaté, mající služebnictvo a jsoucí v čilém styku s domovem, takže i tato okolnost nemalo přispívala k sílení tehdejší menšiny. Že z našich studentů dosti ve Vídni zůstalo, jest samozřejmo. Mnozí zde vstoupili do úřadů, mnozí se zde oženili a proto i tehdejší naše studentstvo třeba počítati mezi živel, z kterého naše menšina byla posilována.

Jak asi silnou byla naše menšina, toho se možno jen přibližně dohadovati a udává-li se počet obyvatelstva Vídně v 16. století číslem okolo 80.000, lze počet naší menšiny z toho odhadnout na 6 až 8 tisíc duší.

Tehdejší období mohli bychom nazvati zlatým, neboť naši tehdejší krajané oplývali statky pozemskými a zlatem na rozdíl od dob pozdějších, kdy se naše menšina skládala z lidí odvislých, často jen tvrdou prací obhajujících svou existenci.

(Pokračování přístě.)

SKAUTSKÝ KOUTEK

Děvčata a chlapci !

Vítám Vás mezi čtenáři našeho skautského koutku, který Vás bude pravidelně informovat o tom, jak se máte chovat a žít v přírodě a jistě některou z rad a nápadů, který na těchto stránkách přineseme, uplatníte, pokud nejste nebo nebudete skauty i ve svém občanském životě.

Proč jsme nazvali tuto rubriku mládeže - "Skautský koutek"?

Budeme v ní otiskovat příklady ze skautské praxe a života v přírodě, tak jak je prožívala řada Vásich otců nebo maminek v době, kdy v jejich vlasti mohla skautská organizace svobodně vyvíjet svoji činnost a vychovávat mladé lidi podle zásad, které určoval skautský zákon a skautský slib.

Jistě mnozí z Vás skautskou organizaci vůbec neznají, nebo se o ní doslechli ve vyprávění svých rodičů nebo starších známých.

Proto než přejedeme do skautské praxe řekneme si pár slov o historii československého skautingu, jakož i o podstatě skautské výchovy.

Skautská výchova je v podstatě založena na výchově mladých lidí mezi sebou.

Chlapci a děvčata, kteří mají rádi táboření a přírodu sdružují se do chlapeckých nebo dívčích skautských oddílů.

Oddíl se skládá z několika družin.

Družina, která je nejdůležitější složkou skautské výchovy sestává se z 5 - 10 skautu. Má své jméno, obyčejně je to jméno některého divoce žijícího zvířete nebo u děvčat jméno některé květiny.

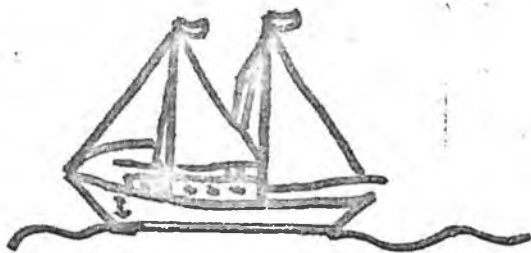
Družinu vede družinový rádce, který má svého zástupce - podrádce.

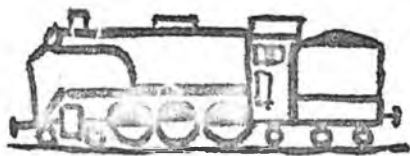
Družina se schází pravidelně jednou týdně na družinových schůzkách v oddílové klubovně. Má pro svoji schůzku sama celou klubovnu k dispozici, ručí za to, že tam bude po skončení schůzky zase naobrostlý pořádek, a za to smí v klubovně hrát hry, zpívat, provádět rukodělné práce, učit se tábornické moudrosti a skautské praxi.

Družina má i svůj pokřik - je to několik rytmicky sestavených vět, které družina skanduje - pokřikuje nebo přednáší při setkání s cizími skautskými družinami nebo oddíly a protože tento pokřik vždy obsahuje jméno družiny, je to takový tradiční způsob skautského představování celé skupiny hochů nebo děvčat.

Družina má i svoji vlajku, na které je vyší symbol družiny (zvíře nebo kytky) a jméno družiny.

Příští pokračování - "Chlapci a děvčata v družině."

Poznáváme naši novou vlast .

V severní části Dolního Rakouska, která se nazývá Vinná čtvrť (Weinviertel) je jedinečná rakouská rarita - větrný mlýn, který je stále ještě v provozu. Je to město Retz, ve kterém se mlýn nachází.

Vydáme-li se vozem z Vídně po silnici přes Stockerau, Hollabrunn do Guntersdorfu, kde odbočíme vlevo do Retzu. Jiz samo město stojí za prohlídku. První záznamy o něm nacházíme z roku 1367, v roce 1425 byl již vypálen od Husitů, v letech 1569 byl znova obnoven v renezančním stylu. Velmi zajímavá je radnice, ve které je museum. Dále Mariánská kaple, Dominikánský a farní kostel Vás jistě zaujmou. Též "Retzer Katakomben" (Podzemní vinařské chodby) patří mezi místní zajímavosti. Místní kašna, ze které tryská zlaté retzké víno (jen o vinnobraní), Vám jistě dodá chuť na sklenku tohoto moku v některé z útulných restaurací či vinných šenků.

Pokud jste po osvěžení schopni ještě řídit vůz, zajděte se podívat na zámek Schrattenthal. Krásné sbírky starožitností stojí za to.

Při cestě narazíte na další rakouskou zajímavost - na Evropskou vesnici (Europadorf) Alberndorf im Pulkatal u Haugsdorfu. Tato čistá, velmi hezky upravená květnatá vesnice má uzavřená přátelství s jinými vesnicemi ve všech zemích západní Evropy.

Budete-li potřebovat cestovní informace nebo prospekty, obraťte se na "Hobby European Club" Cestovní informační poradna, Ospelgasse 32, 1204 Wien (st.el.dr.0 a 11 -Innstraße nebo Schnellbahn -st. Traisengasse), který stojí pro členy "Klubu" plně bezplatně k službám.

Z p r á v y z e s e k c í .

TURISTIKA : První akce turistické sekce se uskutečnila ve dnech 15.-16. září 1973 ve formě dvou-denního výletu do Lauterbachu. Počasí prálo a tak se 11 osob ve čtyřech vozech vydalo z Vídně do přírody.

V sobotu odpoledne po příjezdu do Lauterbachu hned se uskutečnili první procházky do okolí. Večer se trávil u táboráku, doplněn zpěvem a pečenými buřty.

V neděli se uskutečnila vycházka na Nebelstein, kde jsou bludné kameny, které přinesl skandinávský ledovec. Od dřevěného kříže na vrcholku byl krásný pohled na jižní část krásných jižních Čech.

Dále se uskutečnili různé skautské závody v hledání hub, střelba ze vzduchové pistole, házení šipek do terče, nošení vody ve skleně a další jiné. Vzhledem k dobrému počasí a dobré organizaci se všem účastníkům výlet líbil a je nutno si jen přát ještě více takových akcí. Všem organizátorům patří dík zúčastněných.

----- Program na listopad 1973 - Turistika

- 4.11.1973 se za příznivého počasí uskuteční celodenní výlet na Bisamberg, odkud je krásný rozhled do údolí Dunaje a Vídeň. Večer bude zakončen při skleně (sklenkách ???) Heurige. Sraz účastníků je v 10,00 hodin na konečné stanici el.dr. 132 ve Strebersdorfu.
- 18.11.1973 se půjdeme podívat na Geisberg (Wiener Wald). Sraz v 9.00 hod. na konečné stanici el.dr. 60 v Rodaunu.
- 2.12.1973 Rezervujte si volnou neděli-stop- výlet do neznáma - stop - sledujte IZ-2- stop.

Sběratelství: Sběratelé mincí, bankovek a řádu se schází každý čtvrtek od 18.00 -22.00 hod. v sekretariátu Hobby European Clubu v Ospelgasse 32, Wien 20; a každé úterý a pátek v Café "Reitschule", Grünbergstr. 5, Wien 12, od 18.00 -22.00 pod vedením krajana ing. Mrázka.
Sběratelé všech ostatních oborů jsou vítáni každý den mimo středu a neděle od 19.00 - 21.00 v sekretariátu HEC Wien 20, Ospelgasse 32.

I N Z E R C E

Opravy černobílých a barevných televizorů a různé elektrikářské práce provede levně krajan-odborník. Pod Zn. IZ-1 do redakce t.l.

Koupím jakékoliv mince a bankovky, staré i novější. Platím seriózní ceny. Pod zn. IZ-2, do redakce t.l.

Rakouský odborový svaz -ÖGB, začíná opět pravidelné filmové večery československých filmů v české a slovenské řeči. Další podrobnosti a termíny sdělíme v příštím čísle IZ

Čtete "Americké listy" a doporučte je svým známým a přátelům. Objednávky přijímá redakce nebo výbor klubu každou středu v Südturmu !

"ČESKÉ SLOVO" - týdeník pro Vás a Vaši rodinu ! Objednávky přijímá redakce a výbor !

VLAST-Infomační zpravodaj- vydává "Vlast", org. Cechů, Moravanů, Slováků, Podkarpatorusinů a Slovanů v zahraničí. Postfach 55, A-1062 Wien. Redakce: "HEC"-Ospelgasse 32, Postfach 14, A-1204 Wien. Zodpovědný redaktor: Jaromír Pavlát.